

ПОЦЛОВАНІ СОНЦЕМ

Збірник «Білий голуб» символізує єдність поколінь, починаючи з батьківської турботи, педагогічної уваги, видавничих клопотів конкурсу, до яких зацікавлено, турботливо для підтримки творчого дару юних, учнів і студентів Києва і ряду областей України, прихилилися керівники, науковці Національного авіаційного університету, передусім ректор, академік АНВШ України Володимир Ісаєнко, проректор Артур Гудманян, директор ННПОТ НАУ, професор Наталія Муранова, як голова оргкомітету конкурсу, та інші. Уже це підкреслює значимість заходу.

Високий рівень уваги до творчості юних засвідчує те, що його проводила команда висококваліфікованих видавців, редакторів, талановитих письменників, що має успішний досвід проведення таких конкурсів і випуску подібних збірників для учнів та студентів з участю Малої академії наук учнівської молоді, НСПУ, НСЖУ, Товариства «Знання» України. З даних в Інтернеті ви, читачу, можете пересвідчитись, що це в основі ті ж фахівці, які цим займалися раніше, починаючи з ініціатора заходу відомої письменниці і редактора Тетяни Петровської та такими асами, діячами культури, відомими у демократичних колах з 1970-80-х років, як Василь Клічак, Надія Кир'ян та іншими організаторами заходу.

Знаючи, як важко організовувати такі заходи, особливо за умов пануючої пандемії небезпечного вірусу, на якого навіть «одягли корону», я зрадів, що є учасники з областей, які найбільше зазнали іноземного втручання з ініціативи та за участю «коронованого агресора», насамперед з Донецької, Луганської, Одеської, Запорізької, Миколаївської та Херсонської, де, як і в інших краях, сини яких захищають Україну в Донбасі, уже шість років зростають діти з більшими опіками душі від агресії та інформаційно-психологічної війни за підтримки 5 колони в Україні. Вплив цієї складної життєвої ситуації ми відчуваємо в творах учасників конкурсу, насамперед на теми війни, як у віршах десятикласника Міняйла Михайла з Білої Церкви «І що ж народе буде далі?», «Тяжкий ти шлях обрав, Василю». Про готовність до захисту Вітчизни пише Пилипенко Дмитро, учень 7 класу Бердянської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Мангушського району Донецької області у вірші «Рідна земля» («Рідна земля – це мати й родина, Усмішка юна і радість єдина, Там, де коханням квітнуть серця, Там твоя доля йде до кінця»). Наче пером у крові з рани героя, пише Арчибасова Вікторія, студентка ІІ курсу Луцького педагогічного коледжу Волинської обласної ради у вірші «Війна»: «Вогнем охоплені кордони, Лунають постріли скажені. Понад землею – тихий стогін... Печаль наповнила легені...».

У час, коли відновились дискусії про зміну вибореного віками боротьби за Незалежність Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» із замахом на права української саме як державної, діти захоплюються красою мови, її незнищенністю, але інтуїтивно виявляють переживання за її майбутню долю, як пише Кисельов Олександр,

учень 11 класу Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою у вірші «Рідна мова» («Душа народу в слові зародженна, У пісні, в праці і в навчанні теж, Бо мова рідна піднімає на подвиг, У слові ріднім кличе до небес»). Про рідну мову пише і Дарина Чабаненко, учениця 8 класу Нововасилівського навчально-виховного комплексу Павлівської сільської ради Вільнянського району Запорізької області, вірш «Голос народу». («У нас, українців, мова прекрасна. Вона з-поміж інших мов, як зіронька ясна. Нею ж бо матінка рідна співала»).

У короткому відгукові важко навіть зазначити головні теми, які розкривають учні. Це поезії про природу, про весну, осінь, літо, зиму, про рідну Україну, своє місце в цьому світі, мрії про щастя і надії на мирне небо, про шляхи досягнення успіху на прикладі відомих співвітчизників, починаючи з Героїв, з улюблених родичів. Так пише Кобильська Марина, учениця 9 класу Навчально-виховного комплексу «Гімназія-загальноосвітня школа I-III ступенів № 4» Світловодської міської ради Кіровоградської області, у вірші «Сонечко і веселка». Короташ Поліна, учениця 8 класу Шепетівської спеціалізованої загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 Хмельницької області вбачає Україну у красивій, русокосій дівчині у вишиванці, що йде рідним полем між покосів хлібів. Найбільше віршів про природу, рідне довкілля з Київщини. Але і тут, і в мирному полі, віддалі для душі від битв за Україну немає. Так, Сірик Богдана, учениця 9 класу Стрیتівської загальноосвітньої школи I-II ступенів Кагарлицького району Київської області у вірші «Я вірю» пише: «Україно, мамо, земля твоя в вогні, Щодня шматує її звір проклятий. І живиться кров'ю твоїх синів».

Важливо, що діти в колі друзів, родичів, наодинці, на уроці живуть турботами про долю України з вихлюпуванням почуттів у віршах. Ляшук Маргарита, учениця 11 класу Абрикосівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Олешківського району Херсонської області у поезії «Уроки історії» пише: «Вивчаючи історію свого народу, Я часто думала про те, чому сумних подій, Відзначень із свічками У нас є більше, ніж щасливих свят. Наш шлях до держави Це – шлях боротьби...».

Добре, що в кінці збірника подаються твори організаторів конкурсу, упорядників, з яких початківці можуть брати приклад.

Відкриваються поезії дорослих твором «Хмаринка». Назва зацікавлює зразу: чом саме про хмаринку пише такий поважний чоловік, що в ній, що за нею побачив Юрій Тесля, доктор технічних наук, професор, проректор з інноваційного навчання та інформатизації Національного авіаційного університету. А виявляється, твір присвячено пам'яті жертв авіакатастрофи рейсу PS 752 Міжнародних Авіаліній України.

І далі – високопрофесійні зворушливі вірші, від читання яких важко відірватися. Тетяна Петровська, кандидат педагогічних наук, директор Центру допрофесійної підготовки ННПОТ Національного авіаційного університету,

член НСПУ, відмінник освіти України, лауреат літературної премії імені Григорія Косинки, відома як автор багатьох пісень. У вірші «Білий голуб» (пісня), що дав назву збірнику, поетеса пише: «Небо кличе сизих голубів, Під вікном воркують невеселі. Білий голуб ще не прилетів У обійми світлої оселі. Всі його чекали навесні, У великі вікна виглядали. Може, він літає на війні, Щоб молитви нас оберігали?».

Не менш емоційно, образно, з душею пише Леся Хоменко-Семенова, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології професійної освіти, відповідальна за роботу зі студентами Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій Національного авіаційного університету. Вразив навіть заголовок: «Жовто-блакитна кров», тобто – кров українця: «Пишайся тим, що Українець, Пишайся тим, що ти Козак! Ніхто у світі і не мріє За честь свою стояти так!». Чи вірш: «Слава героям!!!»: «Пишайся, Вкраїно, своїми синами! Не плач, не журися, ще довгий твій шлях. А «Сотня небесна» полине за хмари, Лишивши надію у наших серцях».

Ольга Довгоп'ят (Колінченко), відмінник освіти України, член НСПУ, лауреат літературної премії імені Григорія Косинки. З її лекцій учні не розходяться, на її лекції – за першим запрошенням сходяться. Усі теми в неї хвилюють і цікавлять, а найбільше – мовні:

- А Слово завжди вище нас було!..

Василь Клічак, член НСПУ, член НСЖУ, секретар НСПУ, заслужений журналіст України, очолює видавництво НСПУ «Український письменник», лауреат літературної премії імені Павла Тичини та інших, доцент Інституту журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. Знаю давно завжди молодого і українського душею. У кожному вірші б'ється серце патріота. Ось вірш «В ізоляції»: «З'їдаються потроху ті хліби, Що спечені із власного замісу. Упали низько виміри ходьби. Донісся дим від спаленого лісу. Чого він тільки не перетерпів? Сміття огидне, що лежить ордою...» Усі вірші цікаві та важливі.

Надія Кир'ян (Уютнова), письменниця, журналіст, член НСПУ, член НСЖУ, лауреат літературної премії імені Олени Пчілки. Її доля – в борінні та сльозах, незаслужених звільненнях з вишів лише за чесне слово про Україну. Ніколи не забуду випадку. На зорі Незалежності Надія узріла у мене на столі у «Веселці» книгу Миколи Костомарова «Дві руські народності», яка уже вийшла за Перебудови, і наче злякалась, а потім запитала: - А можна прочитати? - Вас зацікавила? - Мене виключили у Києві з університету за читання цієї книги, а я її ще досі не прочитала. Тому коли Надія пише про квіточки, «легенькі, ніби пір'я», коли «бузок засвічує сузір'я», коли «У синім полум'ї згорять і ці зірки» («Навчуся у квіток»), то на суцвіттях у росах бачу і сльози Надії.

Цікаві, образні, з громадянською наснагою вірші Вікторії Остап (Хоню) - кандидат філологічних наук, доцент кафедри філології Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-

Карого, член НСПУ: « вже не поезія в мені – за сивиною... не тільки видима – на серці сивина (не зафарбуєш) вже не дивина кривава піна здійснята війною».

Приваблює і турбота авторів про якість творів, уміння дійти до серця читача. Поет Харламов Ілля, студент I курсу Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка переймається труднощами творчості: «Рими стали важкі, як залізо, І не чисте, а так собі, сплав, Що не слово, то вічна реприза, Ну чого ж я іще не сказав?» І зізнається, що страшує творчість від формалізму: «Я боюсь не мистецтва – халтури, Я боюсь дієслівних рим». Каменєва Ніколь, учениця 9 класу Мироненської загальноосвітньої школи I-III ступенів Бориспільської районної ради Київської області успішно випробовує свої творчі можливості у ронделях. Наприклад, «Я тобою душу окрилю»: «Я знов тобою душу окрилю І небо малюватиму на стелі». Он як, мовляв, за творчої уяви і стеля може стати небом! У початківців часто дорога далі свого порога, але в межах України: «Чом люблю оті Карпати» - запитує себе у вірші «Любов» Цимбал Олег, учень 7 класу Турівського навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа I-II ступенів – дитячий садок» Згурівської районної ради Київської області.

Багато для поета важить натхнення. Ільєнко Марія, студентка II курсу Видавничо-поліграфічного інституту НТТУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», вихованка літературної студії «Рожевий ранок» Центральної міської бібліотеки для дітей Білоцерківської міської ЦБС Київської області, пише: «Коли мене торкався ти душею – у серця виростили крила!»

Я збирався назвати цей відгук «Окрилені серця», але ще більше сподобався вираз Журавель Маргарити, учениці 9 класу Гімназії № 59 імені О.М. Бойченка міста Києва: «Прекрасна й незмінна в роках Розквітає весна за віконцем. З ластовинням смішним на щоках, Я поцілована сонцем. («Поцілована сонцем»).

***Василь Василяшко**, заслужений журналіст України, письменник, лауреат Всеукраїнських і Міжнародних літературних премій, учений секретар Товариства «Знання» України*